

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในบทนี้จะกล่าวถึงวิธีดำเนินการวิจัย ซึ่งประกอบด้วย วัตถุประสงค์ของการวิจัย ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษา สภาพการบริหารงานธุรการในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 10
2. เพื่อศึกษา ปัญหาในการบริหารงานธุรการในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 10

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้คือ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกองการมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ จากทุกจังหวัดในเขตการศึกษา 10 คือ จังหวัดอุบลราชธานี ยโสธร ร้อยเอ็ด มหาสารคาม กาฬสินธุ์ นครพนม มุกดาหาร และอำนาจเจริญ รวมทั้งสิ้น 8 จังหวัด ซึ่งมีโรงเรียนมัธยมศึกษาจำนวนทั้งสิ้น 345 โรงเรียน จำแนกตามขนาดของโรงเรียนได้แก่

โรงเรียนขนาดเล็กจำนวน	122	โรงเรียน
โรงเรียนขนาดกลางจำนวน	166	โรงเรียน
โรงเรียนขนาดใหญ่จำนวน	46	โรงเรียน
โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษจำนวน	11	โรงเรียน

โดยแต่ละโรงเรียนผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วย

1. ผู้บริหาร ได้แก่ข้าราชการครูซึ่งปฏิบัติหน้าที่ ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ และผู้อำนวยการ หรือรักษาการในตำแหน่ง
2. ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายธุรการ ได้แก่ข้าราชการครูที่ได้รับแต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่ ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายธุรการ

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ จะใช้โรงเรียนมัธยมศึกษาจากทุกจังหวัดในเขตการศึกษา 10 โดยเลือกกลุ่มตัวอย่าง ตามวิธีการสุ่มตัวอย่างต่อไปนี้

1. สุ่มตัวอย่างโรงเรียนมัธยมศึกษา จากทุกจังหวัดในเขตการศึกษา 10 โดยใช้สูตรการคำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่างของ Taro Yamane คือ

$$\text{สูตร } n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

N = ขนาดประชากร

n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

e = ความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่าง 0.05

(บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์, 2531: 51)

2. นำจำนวนโรงเรียนที่สุ่มได้จากสูตร ไปเทียบสัดส่วนกับขนาดโรงเรียนในแต่ละจังหวัด ในเขตการศึกษา 10

3. สุ่มขนาดของโรงเรียนในแต่ละจังหวัดตามสัดส่วนโดยใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) จะได้กลุ่มตัวอย่างคือ โรงเรียนมัธยมศึกษา จากทุกจังหวัดในเขตการศึกษา 10 รวมทั้งสิ้น 185 โรงเรียนกลุ่มตัวอย่างที่จะเป็นผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วยผู้บริหารและผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายธุรการ อย่างละ 1 คนในแต่ละโรงเรียน จะได้กลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้น 370 คน โดยจำแนกตามขนาดของโรงเรียนคือ

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย จำแนกตามขนาดโรงเรียนในแต่ละจังหวัด

จังหวัด	ขนาดโรงเรียน/โรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง				รวมกลุ่มตัวอย่าง
	เล็ก	กลาง	ใหญ่	ใหญ่พิเศษ	
อุบลราชธานี	10	17	4	1	32
กาฬสินธุ์	14	12	6	1	33
นครพนม	10	12	2	-	24
มุกดาหาร	7	6	1	-	14
มหาสารคาม	9	11	5	1	26
ยโสธร	5	7	2	1	15
ร้อยเอ็ด	7	19	5	1	32
อำนาจเจริญ	3	5	-	1	9
รวม	65	89	25	6	185

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check - list) และคำถามปลายเปิด (Open - ended) จำนวน 1 ฉบับ โดยแบบสอบถามแบ่งเป็น 3 ตอน คือ

- ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม
- ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานธุรการในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 10
- ตอนที่ 3 เป็นคำถามที่เกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานธุรการ ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 10

การสร้างเครื่องมือวิจัย

ในการสร้างเครื่องมือวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้ คือ

1. ผู้วิจัยศึกษาเอกสาร บทความ ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานธุรการในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 10 ตามกรอบงานของเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนมัธยมศึกษา พ.ศ. 2539
2. สร้างกรอบแนวคิดในการวิจัย และสร้างเครื่องมือตามขอบเขตของการวิจัย โดยขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
3. นำเครื่องมือที่สร้างเสร็จแล้ว ให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบ พร้อมทั้งขอคำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไข
4. นำเครื่องมือที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาให้ความคิดเห็นในด้านความตรงตามเนื้อหา และความถูกต้องในการใช้ภาษา
5. ปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือตามคำแนะนำและความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิและอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ แล้วจึงนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยถึงกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการเพื่อขอความร่วมมือไปยัง ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 10 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
2. ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามและขอความร่วมมือให้ผู้ตอบแบบสอบถามส่งแบบสอบถามคืนทางไปรษณีย์

ตารางที่ 2 จำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปและได้รับคืนจำแนกตามขนาดของโรงเรียน

กลุ่มตัวอย่าง	ผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวนที่ส่งไป		จำนวนที่ได้รับคืน	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
โรงเรียนขนาดเล็ก	ผู้บริหาร, ผู้ช่วยผู้บริหาร ฝ่ายธุรการ	130	100	110	84.62
โรงเรียนขนาดกลาง	ผู้บริหาร, ผู้ช่วยผู้บริหาร ฝ่ายธุรการ	178	100	154	86.52
โรงเรียนขนาดใหญ่	ผู้บริหาร, ผู้ช่วยผู้บริหาร ฝ่ายธุรการ	50	100	49	98.00
โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ	ผู้บริหาร, ผู้ช่วยผู้บริหาร ฝ่ายธุรการ	12	100	12	100
รวมทั้งสิ้น	ผู้บริหาร, ผู้ช่วยผู้บริหาร ฝ่ายธุรการ	370	100	325	87.84

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับคืน และมีความสมบูรณ์ทั้งหมด ไปวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละเป็นรายข้อ และใช้วิธีวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ดังนี้

1. ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยวิธีการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย
2. ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานธุรการในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 10 วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละกับวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย

3. ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานธุรการในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 10 วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ กับวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ค่าความถี่ หาได้จากตารางแจกแจงความถี่
2. ค่าร้อยละ หาจากสูตรคำนวณ ดังนี้

$$\text{ค่าร้อยละ} = \frac{\text{จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม}}{\text{จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด}} \times 100$$

(ประกอบ กรรณสูตร, 2538: 65)